

ПРАВИЛНИК

за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН

Приет от НС на ИБЕИ-БАН на 22 юли 2014 г. Изменен и допълнен от НС на ИБЕИ-БАН с решения от 28 април 2015 г., 12 май 2015 г. и 20 ноември 2018 г.

Глава I. Общи положения

Член 1.

Този правилник регламентира специфичните условия за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания при при Българската академия на науките (ИБЕИ-БАН). Той е разработен в съответствие с Правилника за устройството и дейността на ИБЕИ и включва в себе си клаузите на отделни документи, приети от Научния съвет на ИБЕИ-БАН.

Член 2.

Специфичните условия, предвидени в този правилник, са в рамките на автономията, която научните организации имат съгласно общите условия и ред, регламентирани в Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Закона за висшето образование и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН.

Глава II. Изисквания към кандидатите за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИБЕИ-БАН

Член 3.

(1) С цел гарантиране на високо научно равнище на академичния състав в ИБЕИ-БАН са въведени изисквания, описани в този член. Те са регламентирани от Критериите на Научния съвет за придобиването на научни степени и заемане на академични длъжности в ИБЕИ-БАН и предоставят единни критерии за професионално развитие на докторанти и учени в ИБЕИ-БАН, както и за докторанти и учени от други звена, за чието кадрово развитие решение взема Научния съвет на ИБЕИ-БАН.

(2) Критериите се прилагат в следните случаи:

(i) в отделите на ИБЕИ-БАН, при оценка на готовността за защита при процедури за придобиване на образователната и научна степен „доктор” и научната степен „доктор на науките”;

(ii) като указание към научните журита за защита на дисертационни трудове и научните журита при конкурси за заемане на академична длъжност, както и като задължително условие за вземане на решение от научно жури или Научния съвет;

(iii) в НС на ИБЕИ-БАН, при оценка на наличието на подходящи кандидати в случаите на разкриване на конкурси за заемане на академичните длъжности “професор”, “доцент” и “главен асистент”.

(3) Основни положения:

1. Кандидатът за получаване на образователната и научна степен “доктор” трябва да отговаря на изискванията, съдържащи се в Правилника на Центъра за обучение при БАН, минималните национални изисквания и минималните изисквания на БАН за съответната област на висше образование или професионално направление. Специфични изисквания на НС на ИБЕИ: Резултатите от изследванията, включени в дисертацията за получаване на образователната и научна степен “доктор”, трябва да са отразени в поне 2 публикации (приети за печат или отпечатани) в специализирани научни издания, едната от които да е в специализирано международно издание, а за докторантури, започнали след 31 декември 2010 г. – в международно списание с импакт-фактор. Кандидатът трябва да е водещ автор на поне една от статиите.

2. Кандидатът трябва да отговаря на минималните национални изисквания и минималните изисквания на БАН за получаване на научната степен “доктор на науките” за съответната област на висше образование или професионално направление, включително и на изискването да притежава образователната и научна степен „доктор”. Специфични изисквания на НС на ИБЕИ: Резултатите от изследванията, включени в дисертацията, трябва да са отразени в поне 25 публикации в специализирани научни издания (които не са по предишната дисертация), от които поне 15 да са в специализирани международни издания с импакт-фактор. Тези публикации трябва да са цитирани поне 50 пъти в специализирани научни издания, от които поне 25 цитата са в международни издания с импакт- фактор.

3. Кандидат за заемане на академичната длъжност „асистент” трябва да притежава образователно-квалификационната степен „магистър” по съответната специалност.

4. Кандидатът за академичната длъжност „главен асистент” трябва да отговаря на минималните национални изисквания и минималните изисквания на БАН за заемане на академичната длъжност “главен асистент” за съответната област на висше образование или професионално направление. Кандидат трябва да притежава образователната и научна степен „доктор” и да има най-малко 5 публикации в специализирани научни издания, от които поне една да е в специализирано международно издание с импакт-фактор.

5. Кандидатът трябва да отговаря на минималните национални изисквания и минималните изисквания на БАН за заемане на академичната длъжност “доцент” за съответната област на висше образование или професионално направление. Кандидат за академичната длъжност „доцент” трябва да притежава образователната и научна степен „доктор” и, в допълнение на научните трудове по дисертацията, да има най-малко 20 публикации в специализирани научни

издания, от които поне 10 да са в специализирани международни издания с импакт-фактор. При авторство на монография се приема, че критериите за количество на научната продукция са изпълнени, ако кандидатът има поне 15 статии, от които поне 8 са в списания с импакт фактор. Цитиранията на научни трудове на кандидата да са поне 20, от които поне 10 в специализирани международни издания с импакт- фактор.

6. Кандидатът трябва да отговаря на минималните национални изисквания и минималните изисквания на БАН за заемане на академичната длъжност “професор” за съответната област на висше образование или професионално направление. Кандидат за академичната длъжност „професор” да притежава образователната и научна степен „доктор” или научна степен “доктор на науките”, да е бил научен ръководител на поне един защитил докторант и, в допълнение към научните трудове по дисертациите и тези, с които е кандидатствал за академична длъжност “доцент”, да има най-малко 20 публикации в специализирани научни издания, от които поне 10 да са статии в специализирани международни издания с импакт-фактор. Кандидатът да е ръководил проект или пакет от проект с външно за БАН финансиране. Научни трудове на кандидата трябва да са цитирани поне 80 пъти, от които поне 40 в специализирани международни издания с импакт-фактор. При авторство на монография се приема, че критериите за количество на научната продукция са изпълнени, ако кандидатът има (извън научните трудове по дисертацията и тези, с които е кандидатствал за академична длъжност “доцент”) поне 15 статии, от които поне 8 са в списания с импакт фактор.

7. Ако кандидатът за професор не е заемал академичната длъжност “доцент”, той трябва да изпълни изискванията на чл. 29, ал. 2 на ЗРАСРБ и да отговаря на следните критерии: да притежава образователната и научна степен „доктор” или научна степен “доктор на науките”, да е бил научен ръководител на поне един защитил докторант и да има най-малко 40 публикации в специализирани научни издания в допълнение към научните трудове по дисертацията. От тези публикации, поне 20 да са статии в специализирани международни издания с импакт-фактор. Научни трудове на кандидата трябва да са цитирани поне 80 пъти, от които поне 40 в специализирани международни издания с импакт-фактор. При авторство на монографии се приема, че критериите за количество на научната продукция са изпълнени, ако кандидатът има, извън научните трудове по дисертацията, поне 35 статии, от които поне 18 са в списания с импакт фактор.

8. За целите на конкурсните процедури за назначаване на научните длъжности “гласистент”, “доцент” и “професор”, като предимство се счита:

8.1. цитирането на авторските публикации да е отразено в SCI; публикуване на университетски учебници или части от тях, методически указания и други;

8.2. брой на успешно защитили дипломанти и/или докторанти;

8.3. брой ръководени научни проекти, включени/финансирани по програмите на национални и/или международни институции, като ФНИ, Оперативните програми на ЕС, Рамковите програми на ЕС, НАТО и т.н.;

8.4. редакторска активност (главен редактор или член на редакционна колегия на монографски поредици, научни списания и поредици, сборници от научни форуми, тематични научни книги);

8.5. участие в организационни комитети на научни форуми; преподавателска активност (авторски курсове с лекции, участие в друг вид лекции, проведени упражнения и семинари);

8.6. престижни научни награди на международно или национално ниво;

8.7. участие в ръководни структури на международни и национални научни организации.

9. Настоящите критерии съдържат минимални изисквания към кандидатите. По-ниските числови стойности на един критерий не могат да бъдат компенсирани чрез по-високите стойности на други критерии.

10. (Нова – 20 ноември 2018 г.) Оценката за съответствие с минималните изисквания на БАН и минималните национални изисквания за съответната област на висше образование или професионално направление и с изискванията, определени от Научния съвет на ИБЕИ-БАН, както и оценяването на получени научни резултати, научен принос и оригиналност на представените трудове, на дисертационните трудове за придобиване на научни степени и на кандидатите за заемане на академичните длъжности "главен асистент", "доцент" и "професор" се извършва от научно жури (НЖ), създадено и функциониращо при условията и по реда на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, Правилника на БАН и този правилник.

Глава III. Приемане и обучение на докторанти в ИБЕИ-БАН

Член 4.

Приемането и обучението на докторанти в ИБЕИ-БАН като самостоятелно научно звено на БАН се координира от Центъра за обучение на БАН и се провежда съгласно Правилника за дейността на Центъра за обучение (ЦО) и Академичния съвет на ЦО на БАН.

Член 5.

Всички въпроси, свързани с докторантурата, неуредени в ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, ЗВО, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН и Правилника за дейността на Центъра за обучение и Академичния съвет на ЦО на БАН (прехвърляне, прекратяване на докторантура и др.) се уреждат с решение на Научния съвет, въз основа на което директорът издава заповед.

Глава IV. Защита на дисертации за придобиване на образователната и научна степен „доктор” и научната степен „доктор на науките” в ИБЕИ-БАН

Член 6.

Към дисертационните трудове за придобиване на образователна и научна степен “доктор” се предявяват следните изисквания:

1. Дисертационният труд за придобиване на образователна и научна степен “доктор” трябва да съдържа научни или научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Дисертационният труд трябва да показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност и способности за самостоятелни научни изследвания.

2. Дисертацията е посветена на комплексно и изчерпателно изясняване на определен научен или научно-приложен проблем. Не се допуска представянето като дисертационен труд на механично обединени разнопосочни изследвания.

3. Дисертационният труд се разработва в рамките на докторантура в редовна или задочна форма или като докторантура на самостоятелна подготовка, която задължително включва изследователска и образователна част. При въвеждане на дистанционна форма на обучение в ИБЕИ ще бъдат приети допълнителни правила, отнасящи се до нея.

4. Резултатите от изследванията, включени в дисертационния труд, трябва да са отразени в най-малко две публикации в научни списания (отпечатани или приети за печат, като последното се удостоверява с документ от редактора или издателя), като на поне една публикация кандидатът да е водещ автор. За докторантурите, започнали след 31 декември 2010 г., е задължително поне една публикация да е отпечатана или приета за печат в международно списание с импакт-фактор.

5. Една колективна публикация може да бъде използвана само за една дисертация за придобиване на образователна и научна степен “доктор”, освен ако авторите не представят разделителен протокол, от който да се вижда какъв е оригиналният принос на всеки един от тях.

6. Дисертацията може да бъде написана на български език или на английски език.

7. Дисертацията може да бъде представена под формата на книжно тяло или като скрепени заедно публикации, които представят цялостно проведеното изследване и са съпроводени от кратък разяснителен текст.

8. Ако дисертацията е представена като книжно тяло, тя има препоръчителен обем до 200 страници формат А4, написани на междуредие 1.5 и размер на шрифта 12. Тя съдържа задължително следните части:

- заглавна страница, на която е изписано името на института – обучаваща организация, името на кандидата, темата на дисертацията. Посочва се, че дисертацията е за придобиване на научна и образователна степен “доктор”, като се вписва академичната длъжност, научната степен и името на научния ръководител (или научния консултант) и се посочва месеца и годината на завършването на дисертационния труд и предаването му за разкриване на процедура за защита.

- съдържание;

- увод;

- литературен обзор (който не превишава като обем една шеста част от общия обем на труда);

- цел и задачи на изследването;

- материали и методи;

- резултати;

- обсъждане;

- заключение, включващо обобщено резюме на получените резултати, и декларация за оригиналност (т.е. еднозначно изявление на докторанта, че резултатите, обсъжданията и изводите не са заимствани от други източници без цитиране), а също и основни изводи;

- списък на цитираната литература (библиография), представена с пълни библиографски описания.

По преценка на докторанта, към тази задължителна структура могат да се добавят и допълнителни раздели (благодарности, приложения и др.).

9. Ако дисертацията се представя под формата на скрепени научни публикации се подготвя кратък придружаващ текст, който задължително съдържа заглавна страница, съдържание, цел и задачи на изследването. Главите “Материали и методи”, “Резултати” и “Обсъждане” се заместват от копия от публикациите по темата на дисертацията. Задължително се подготвя заключение, включващо обобщено резюме на получените резултати с декларация за оригиналност (т.е. еднозначно изявление на докторанта, че резултатите, обсъжданията и изводите не са заимствани от други източници без цитиране), а също и основни изводи. По преценка на докторанта, към тази задължителна структура могат да се добавят и допълнителни раздели. С изключение на копията от публикациите, останалите текстове се оформят на междуредие 1.5 и размер на шрифта 12, на български или английски език и има препоръчителен обем до 150 страници, които включват и текста на копията от публикациите.

10. Дисертационният труд се представя подвързан в четири екземпляра. Страниците му са номерирани с обща номерация.

11. Авторефератът е с препоръчителен обем до 30 страници. Той има форма или на подвързана брошура във формат А5, или подвързани в папка страници във формат А4.

12. Докторантът осигурява най-малко 9 екземпляра от автореферата – 7 за членовете и резервните членове на журито, 1 за библиотеката на института и 1 за предаване в НАЦИД заедно с дисертацията.

13. Докторантът осигурява екземпляр от автореферата на електронен носител в PDF-формат за публикуване на интернет-страницата на института.

14. Заглавната страница на автореферата е идентична с тази на дисертацията с единствената разлика, че се посочва, че това е автореферат. На втората страница се посочва датата, часът и мястото на публичната защита на дисертационния труд и се отбелязва съставът на научното жури, като допълнително (след първото заседание на НЖ) във файла с PDF формат за страницата на института ясно се обозначава кой от членовете е негов председател и кои от членовете са рецензенти.

15. Авторефератът отразява в съкратена и обобщена форма всички глави от дисертацията. Главите “Цел и задачи” и “Заключение” се поместват в пълен обем.

16. В автореферата задължително се включват също:

- списък на публикациите на кандидата по темата на дисертацията, представени с пълни библиографски описания;

- списък на цитиранията на трудовете по дисертацията (ако има такива);

- списък на участията в научни форуми, докладващи резултати по дисертацията; - справка за научните приноси на дисертацията.

17. Ако авторефератът е на български език, помества се кратко резюме на английски език (до 1 страница). Ако авторефератът е на английски език, помества се кратко резюме на български език (до 1 страница).

Член 7.

Към дисертационните трудове за придобиване на научна степен “доктор на науките” се предявяват следните изисквания:

1. Дисертационният труд за придобиване на научна степен “доктор на науките” трябва да съдържа теоретични обобщения и решения на големи научни или научно-приложни проблеми, които съответстват на съвременните постижения и представляват значителен и оригинален принос в науката. Дисертационният труд трябва да показва, че кандидатът е водещ специалист в международен мащаб в съответната научна област.

2. Дисертацията е посветена на комплексно и изчерпателно изясняване на определен научен или научно-приложен проблем, изпълнено на съвременно методично и теоретично равнище. Не се допуска представянето като дисертационен труд на механично обединени разнопосочни изследвания.

3. Дисертационният труд се подготвя самостоятелно и не може да повтаря буквално темата и значителна част от съдържанието на представения дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор”.

4. Кандидатът трябва да отговаря на минималните национални изисквания и минималните изисквания на БАН за получаване на научната степен “доктор на науките” за съответната област на висше образование или професионално направление. Резултатите от изследванията, включени в дисертационния труд, трябва да са отразени в най-малко 25 публикации, от които 15 публикации в научни списания с импакт-фактор (отпечатани или приети за печат, като последното се удостоверява с документ от редактора или издателя), като на поне половината публикации кандидатът да е водещ автор. Ако кандидатът е автор на монография (монографии), свързана (свързани) с темата на дисертацията, броят на изискваните статии може да бъде редуциран до 20, а на тези в списания с импакт-фактор – до 12. Публикациите по дисертацията да са цитирани поне 50 пъти (без автоцитати), като поне 25 от цитиранията да са в специализирани международни списания с импакт-фактор.

5. Една колективна публикация може да бъде използвана само за една дисертация за придобиване на научна степен “доктор на науките”, освен ако авторите не представят разделителен протокол, от който да се вижда какъв е оригиналният принос на всеки един от тях.

6. Дисертацията може да бъде написана на български език или на английски език.

7. Дисертацията може да бъде представена под формата на книжно тяло или като скрепени заедно публикации, съпроводени от кратък разяснителен текст.

8. Ако дисертацията е представена като книжно тяло, тя има препоръчителен обем до 200 страници формат А4, написани на междуредие 1.5 и размер на шрифта 12. Тя съдържа задължително следните части:

- заглавна страница, на която е изписано името на института, разкрил процедурата за защита, името на кандидата, темата на дисертацията; посочва се, че дисертацията е за придобиване на научна степен “доктор на науките” и се посочва месеца и годината на завършването на дисертационния труд и предаването му за разкриване на процедура за защита.

- съдържание;

- увод;
- литературен обзор (който не превишава като обем повече от една шеста част от общия обем на труда);
- цел и задачи на изследването;
- материали и методи;
- резултати;
- обсъждане;
- заключение, включващо обобщено резюме на получените резултати, и декларация за оригиналност (т.е. еднозначно изявление на кандидата, че резултатите, обсъжданията и изводите не са заимствани от други източници без цитиране), а също и основни изводи;
- списък на цитираната литература (библиография), представена с пълни библиографски описания.

По преценка на кандидата, към тази задължителна структура могат да се добавят и допълнителни раздели (благодарности, приложения и др.).

9. Ако дисертацията се представя под формата на скрепени научни публикации, тогава се подготвя кратък придружаващ текст, който задължително съдържа заглавна страница, съдържание, цел и задачи на изследването. Главите “Материали и методи”, “Резултати” и “Обсъждане” се заместват от копия от публикациите по темата на дисертацията. Задължително се подготвя заключение, включващо обобщено резюме на получените резултати с декларация за оригиналност (т.е. еднозначно изявление на кандидата, че резултатите, обсъжданията и изводите не са заимствани от други източници без цитиране), а също и основни изводи. По преценка на кандидата, към тази задължителна структура могат да се добавят и допълнителни раздели. С изключение на копията от публикациите, останалите текстове се оформят на междуредие 1.5 и размер на шрифта 12, на български или английски език и има препоръчителен обем до 150 страници, които включват и текста на копията от публикациите.

10. Дисертационният труд се представя подвързан в пет екземпляра. Страниците му са номерирани с обща номерация.

11. Авторефератът е с препоръчителен обем до 30 страници. Той има формата или на подвързана брошура във формат А5, или подвързани в папка страници във формат А4.

12. Докторантът осигурява най-малко 11 екземпляра от автореферата – 9 за членовете и резервните членове на журито, 1 за библиотеката на института и 1 за предаване в НАЦИД заедно с дисертацията.

13. Докторантът осигурява екземпляр от автореферата на електронен носител в PDF-формат за публикуване на интернет-страницата на института.

14. Заглавната страница на автореферата е идентична с тази на дисертацията с единствената разлика, че се посочва, че това е автореферат. На втората страница се посочва датата, часът и мястото на публичната защита на дисертационния труд и се отбелязва съставът на научното жури, като допълнително (след първото заседание на НЖ) в pdf-файла за страницата на

института ясно се обозначава кой от членовете е негов председател и кои от членовете са рецензенти.

15. Авторефератът отразява в съкратена и обобщена форма всички глави от дисертацията. Главите “Цел и задачи” и “Заключение” се поместват в пълен обем.

16. В автореферата задължително се включват също:

- списък на публикациите на кандидата по темата на дисертацията, представени с пълни библиографски описания;
- списък на цитиранията на трудовете по дисертацията (ако има такива);
- списък на участията в научни форуми, докладващи резултати по дисертацията;
- справка за научните приноси на дисертацията.

17. Ако авторефератът е на български език, помества се кратко резюме на английски език (до 1 страница). Ако авторефератът е на английски език, помества се кратко резюме на български език (до 1 страница).

Член 8.

При подаване на документи за защита на дисертация за придобиване на степените „доктор” или „доктор на науките” в ИБЕИ-БАН се прилагат следните условия и ред:

(1) Дисертация за придобиване на образователна и научна степен “Доктор”

1. Научният ръководител преценява степента на подготвеност на дисертационния труд. При завършен дисертационен труд, той представя мотивиран доклад до Директора на ИБЕИ-БАН с предложение за разкриване на процедура за насочване на дисертацията за защита.

2. Докладът по т. 1 съдържа предложение за разширен състав на отдела, който да обсъди проекта за дисертация и да го насочи защита, дата и място на заседанието. Към доклада се прилага CD, съдържащ проекта за дисертация, справка за приносите, списък на научните трудове по темата на дисертацията, списък на участията в научни форуми, отразяващи изследванията по дисертацията, списъка на цитиранията (ако има такива) и справка за проведения учебен процес и събраните кредити по системата, възприета от Центъра за обучение при БАН. Всички материали се представят като pdf-файлове.

3. Научният секретар проверява съответствието на представените материали на нормативната уредба и дали докторантът е събрал необходимия брой кредити за допускане до защита. При забелязани нередности материалите се връщат за доработване.

4. В случай, че докторантът и научния ръководител не са на едно мнение за степента на готовност на дисертацията, молба до Директора на ИБЕИ-БАН може да бъде подадена от докторанта, с която да се иска разкриване на процедура за насочване за защита. В този случай ръководителят на отдела има задължение да направи доклад с предложение за разширен състав на отдела, който да обсъди проекта за дисертация и да го насочи към защита, както и дата и място на заседанието.

5. Директорът, съгласувано с Ръководителя на отдела, издава заповед за организиране на заседание на отдела за насочване на дисертационния труд за защита, в която се утвърждава разширения състав на отдела (така че в заседанието да участват поне 5 хабилитирани лица, компетентни в областта на темата, от които поне 3 са професори или доктори на науките), който да обсъди проекта за дисертация и да го насочи за защита, дата и място на заседанието.

6. Представените материали се разпращат до участниците в заседанието на отдела най-късно 10 работни дни преди заседанието в електронен вид.

7. При положително решение на отдела за насочване за защита, докторантът представя в двуседмичен срок следните документи на хартиен носител:

А) Опис на документите – 3 бр.

Б) Дисертация (с препоръчителен обем до 200 стр.) – 4 бр.

В) Автореферат (с препоръчителен обем до 30 стр.) – 10 бр.

Г) Справка за приносите на дисертационния труд – 3 бр.

Д) Списък на публикациите по темата на дисертацията, както и копия от самите публикации – 3 бр.

Е) Списък на участията в научни форуми с доклади и постери, отразяващи изследванията по дисертацията, както и копия от отпечатаните резюмета (ако има такива) – 3 бр.

Ж) Списък на цитиранията на трудовете по темата на дисертацията (ако има такива) – 3 бр.

З) Научна автобиография, включваща и пълен списък на публикациите – 3 бр.

И) Диплома за придобита магистърска степен (копие, заверено от Научния секретар след сверяване с оригинала) – 3 бр.

Й) Диплома за придобита бакалавърска степен (копие, заверено от Научния секретар след сверяване с оригинала) – 3 бр.

К) Протокол от заседанието, насочило дисертацията за защита – 3 бр.

Л) Справка за проведения учебен процес и получените кредити, заверена от Научния секретар – 3 бр.

М) Резюме на дисертацията на английски език в обем до 2 стр., съдържащ заглавието на труда и основните положения в него, предназначен за публикуване на интернет-страницата на ИБЕИ-БАН.

8. Освен на хартиен носител, посочените документи се предават в електронен вид (като pdf-файлове) на CD в 8 идентични екземпляра. Единият CD се съхранява от Научния секретар, а другите 7 се предават на научното жури за ползване в хода на процедурата.

9. След приключване на процедурата, 2 екземпляра от дисертационния труд на хартиен носител се връщат на докторанта, третият се депозира в библиотеката на ИБЕИ-БАН, а четвъртият се предава в НАЦИД.

10. Цялостният контрол по движението на документацията, свързана с процедурата, се възлага на Научния секретар.

(2) Дисертация за придобиване на научна степен “Доктор на науките”

11. Кандидатът представя мотивиран доклад до Директора на ИБЕИ-БАН с предложение за разкриване на процедура за насочване на дисертацията за защита. Към доклада се прилага CD, съдържащ проекта за дисертация, справка за приносите, списък на научните трудове по темата на дисертацията, списък на участията в научни форуми, отразяващи изследванията по дисертацията и списъка на цитиранията.

12. Научният секретар проверява съответствието на представените материали на нормативната уредба. При забелязани нередности материалите се връщат за доработване.

13. Директорът съгласува с ръководителя на отдела и издава заповед за организиране на заседание на отдела за насочване на дисертационния труд за защита. В заповедта се посочва разширен състав на отдела защита (с поне 7 хабилизирани лица, компетентни в областта на темата, от които поне 4 са професори или доктори на науките), който да обсъди проекта за дисертация и да го насочи за защита, както и дата и място на заседанието.

14. Представените материали се разпращат до участниците в заседанието на отдела най-късно 10 работни дни преди заседанието в електронен вид.

15. При положително решение на отдела за насочване за защита, кандидатът представя в двуседмичен срок следните документи на хартиен носител:

А) Опис на документите – 4 бр.

Б) Дисертация (с препоръчителен обем до 200 стр.) – 4 бр.

В) Автореферат (с препоръчителен обем до 30 стр.) – 10 бр.

Г) Справка за приносите на дисертационния труд – 4 бр.

Д) Списък на публикациите по темата на дисертацията, както и копия от самите публикации – 4 бр.

Е) Списък на участията в научни форуми с доклади и постери, отразяващи изследванията по дисертацията, както и копия от отпечатаните резюмета (ако има такива) – 4 бр.

Ж) Списък на цитиранията на трудовете по темата на дисертацията – 4 бр.

З) Научна автобиография, включваща и пълен списък на публикациите – 4 бр.

И) Диплома за придобита научна и образователна степен “доктор” (копие, заверено от Научния секретар) – 4 бр.

Й) Протокол от заседанието, насочило дисертацията за защита – 4 бр.

К) Резюме на дисертацията на английски език в обем до 2 стр., съдържащо заглавието на труда и основните положения в него, предназначено за публикуване на интернет-страницата на ИБЕИ-БАН.

16. Освен на хартиен носител, посочените документи се предават в електронен вид (като pdf-файлове) на CD в 10 идентични екземпляра. Единият CD се съхранява от Научния секретар, а другите 9 се предават на научното жури за ползване в хода на процедурата.

17. След приключване на процедурата, 2 екземпляра от дисертационния труд на хартиен носител се връщат на докторанта, третият се депозира в библиотеката на ИБЕИ-БАН, а четвъртият се предава в НАЦИД.

18. Цялостният контрол по движението на документацията, свързана с процедурата, се възлага на Научния секретар.

Член 9.

При процедури за защита на дисертации за придобиване на научна и образователна степен “доктор” се прилагат следните правила:

1. Научните журита се утвърждават от Научния съвет на ИБЕИ за всяка конкретна процедура за защита на дисертация за придобиване на научна и образователна степен “доктор”.

2. Предложение за състава на научното жури се прави с доклад от ръководителя на отдела на ИБЕИ, който е обучаващо звено за докторанта.

3. В случай, че кандидатът не е докторант на ИБЕИ, Директорът на ИБЕИ със заповед възлага на ръководителя на отдела, който е най-близко до профила на дисертационния труд, изготвянето на предложение за състава на научното жури.

4. Научните журита при процедури за придобиване на образователна и научна степен “доктор” се състоят от 5 члена – поне 1 “вътрешен” за ИБЕИ (т.е., които са в трудови правоотношения с института) и поне 3 “външни” (ДВ, бр. 9 от 2012 г., лица, които към датата на утвърждаване на научното жури или най-малко пет години преди тази дата не са упражнявали преподавателска или научна дейност по трудово правоотношение с висшето училище или научната организация). Членовете на журито са изявени български хабилитирани учени или чуждестранни учени, компетентни в научната област на докторантурата или в близка научна област. Поне един от членовете на журито е професор. Членовете на научното жури трябва да отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ. Научният ръководител или научният консултант на докторанта не могат да бъдат членове на научното жури (за докторанти, зачислени след 5 май 2018 г.). За докторанти, зачислени преди 5 май 2018 г., научният ръководител или научният консултант влизат по право в научното жури, ако са хабилитирани лица. В този случай, за докторанти, които имат повече от един научен ръководител или научен консултант, само един ръководител или консултант се предлага за член на научното жури. За членове на научното жури не могат да бъдат избирани лица, които са свързани лица с кандидат за придобиване на научна степен, както и лица, които имат частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на работата им като членове на журито. В състава на журито не могат да се избират лица, които са съавтори на публикациите по темата на дисертацията на докторанта (с изключение на научния ръководител или консултант, който участва в журито по право, ако е хабилитирано лице).

5. Докладът от ръководителя на съответния отдел съдържа поименно предложение за състав на научното жури, което включва: (1) поне един вътрешен член; (2) един резервен вътрешен член; (3) поне трима външни членове; (4) един резервен външен член. Името на всеки от предложените членове на журито се вписва с научната степен, заеманата академична длъжност

и местоработата. Срещу името на научния ръководител или научния консултант (за докторантури, започнали преди 5 май 2018 г) на докторанта се посочва, че той е такъв.

6. Научният съвет на ИБЕИ обсъжда предложението за състав на научното жури в срок не по-късно от месец след предложението на първичното звено и го утвърждава. В случай, че предложението на отдела противоречи на нормативната уредба, Научният съвет взема решение за неговото утвърждаване с корекции само в случаите, когато ръководителят на отдела изрично изрази съгласие с корекциите по време на заседанието. В противен случай предложението се връща в отдела за преработка и повторно докладване.

7. Директорът на ИБЕИ издава заповед за назначаване на научното жури на основата на протокола от заседанието на Научния съвет не по-късно от една седмица след него. В заповедта се посочват името на докторанта и обучаващото звено, името на научния ръководител и/или научния консултант, темата на дисертационния труд, съставът на научното жури, съставът на резервните членове, информация за предвидените възнаграждения, времето и мястото на първото заседание на журито (не по-късно от две седмици от датата на издаване на заповедта) и времето и мястото на защитата. Ако Директорът няма възможност лично да присъства и открие първото заседание, в заповедта посочва лице, което ще представлява ръководството на ИБЕИ на първото заседание. В заповедта се посочва и лице (млад учен, специалист, докторант или служител на ИБЕИ), който изпълнява функциите на технически секретар на журито, както и възнаграждението, което ще получи за извършената работа.

8. Заедно със заповедта, членовете на журито получават за запознаване материалите по защитата на хартиен и/или електронен носител и настоящите правила за работа на НЖ в ИБЕИ.

9. Заседанията на журито се провеждат или присъствено, или чрез използване на технически средства (електронна поща, конферентна връзка и други). Заседанието, на което се провежда защитата, се осъществява само присъствено. Заседанията се провеждат или на български език, или на английски език, или смесено на двата езика в зависимост от състава на журито или езиковата подготовка на докторанта. Документацията се води на български или английски език. Докладите, представяни от журито към администрацията на ИБЕИ, са задължително на български език.

10. Първото заседание се открива от Директора на ИБЕИ или упълномощеното от него лице, посочено в заповедта за назначаване на научното жури. Всички избрани членове на журито потвърждават готовността си за участие. Ако някой от избраните членове на журито не се яви или откаже участието си по време на първото заседание, той се замества от съответния резервен член и заседанието се насрочва отново, най-късно една седмица след първото заседание. Журито избира свой председател (който трябва да е от вътрешните членове) и двама рецензенти (един външен член и един вътрешен член или двама външни членове). Научният ръководител или научният консултант на докторанта не могат да бъдат избирани за председател на научното жури или за рецензент.

11. Решенията на журито се приемат с явно гласуване и обикновено мнозинство.

12. Не могат да се провеждат заседания на журито в намален състав. В случаите, когато заседанието се провежда неприсъствено, всички членове трябва да вземат отношение по всеки обсъждан въпрос посредством възприетото техническо средство. Протоколът (или екземпляр от протокола) от всяко заседание трябва да бъде подписан от всички членове на журито в едноседмичен срок след неговото провеждане.

13. На първото заседание се определя срокът за представяне на рецензиите и становищата, който трябва да е поне две седмици преди датата за провеждане на защитата, фиксирана в заповедта на Директора за назначаване на журито.

14. Рецензиите имат максимален обем до 8 страници формат А4, написани на междуредие 1.5 и с размер на шрифта 12. В тях задължително се съдържат следните раздели, всеки от които има задължително оценъчен характер:

- (1) обща характеристика на дисертационния труд – обем и структура;
- (2) литературна осведоменост и теоретична подготовка на кандидата;
- (3) методичен подход;
- (4) значимост и убедителност на получените резултати, интерпретациите и изводите;
- (5) критични бележки към дисертационния труд;
- (6) характер на научните приноси, като за всеки един от тях се посочва дали е оригинален или потвърдителен и каква е неговата стойност за науката и/или обществото (напр. предложена нова теория или хипотеза или проверка на съществуваща теория или хипотеза с нов методичен подход, открит нов феномен, характеризирани слабо познат феномен, натрупани нови емпирични данни в слабо позната научна област, предложено решение на практически въпрос и т.н.); рецензентът задължително посочва дали приема справката за научните приноси, формулирана от докторанта;
- (7) оценка на качеството на научните трудове, отразяващи изследванията по дисертацията;
- (8) мотивиран отговор на въпроса доколко изследванията по дисертацията са предимно лично дело на докторанта;
- (9) мотивирано заключение, препоръчващо еднозначно едно от следните предложения: (а) присъждане на научната и образователна степен “доктор” или (б) връщане на 14 дисертацията за преработка, а при повторно разглеждане на дисертацията – (а) присъждане на научната и образователна степен “доктор” или (б) отказ за присъждане на научната и образователна степен “доктор”.

15. Становища представят всички членове на журито, които не са рецензенти. Становищата имат максимален обем до 2 страници формат А4, написани на междуредие 1.5 и с размер на шрифта 12. В тях задължително се съдържа изразено общо впечатление за дисертационния труд с оценъчен характер, становище за значимостта и убедителността на получените резултати, интерпретациите и изводите и за характера на научните приноси, оценка на качеството на научните трудове, отразяващи изследванията по дисертацията и мотивирано заключение, препоръчващо еднозначно едно от следните предложения при първо разглеждане на дисертацията от научно жури: (а) присъждане на научната и образователна степен “доктор” или (б) връщане на дисертацията за преработка, а при повторно разглеждане на дисертацията – (а) присъждане на научната и образователна степен “доктор” или (б) отказ за присъждане на научната и образователна степен “доктор”.

16. Ако научният ръководител (научният консултант) е член на журито, неговото становище има характер на мнение на научния ръководител и е насочено главно към проявените от

докторанта качества в хода на докторантурата; в становището от научния ръководител (научния консултант) не се прави оценка на характера на научните приноси.

17. Не по-късно от две седмици преди защитата, рецензиите и становищата се публикуват заедно с автореферата на дисертацията и съобщението за насрочената защита на интернет страницата на ИБЕИ, а обявата с датата и часа на защитата и на интернет страницата на БАН.

18. Журито провежда открито заседание за защита на дисертацията. То протича в следната последователност: 1. Председателят на научното жури представя докторанта. 2. Докторантът прави кратко изложение (до 20 минути) на основните резултати от дисертационния труд. 3. Председателят на научното жури представя рецензиите и становищата на научното жури. Докторантът получава право да отговори на рецензиите и становищата. 4. Членовете на журито и всеки от присъстващите на публичната защита могат да задават въпроси към докторанта, рецензентите или другите членове на журито. Лицата, на които са зададени въпроси, получават право да отговорят на тях. 5. Членовете на журито и всички присъстващи на публичната защита имат право да правят изказвания по дисертацията. 6. Всеки член на научното жури публично обявява своята оценка – положителна или отрицателна. 7. Председателят на научното жури обявява резултата от защитата.

19. За успешно защитена се смята дисертация, получила на защитата най-малко три положителни оценки. Неуспешно защитената дисертация се връща за преработване. Ако кандидатът желае, не по-късно от една година след датата на връщането се обявява нова процедура за защита, която се провежда по същия ред. Втората процедура за защита е окончателна. Разходите за нея се поемат от докторанта.

20. От заседанията на научното жури се изготвят протоколи. Работата на научното жури приключва, след като всеки негов член подпише протокола от защитата или изрази писмено мнение за отказ от подписване. Ако член на журито откаже да подпише протокола, без да е представил писмено обяснение за това, той не получава хонорар за процедурата и за случая за информира НС на ИБЕИ с оглед избора на членове на журито по предстоящи процедури.

21. Изплащането на хонорарите на участвалите в процедурата членове на научното жури и технически секретар се извършва след приключване работата на журито на основата на заповедта на Директора за назначаване на НЖ.

22. На НС се докладват също случаите, когато членове на научното жури не са представили рецензиите и становищата в сроковете, предвидени при съответната процедура.

23. Председателят на научното жури изпраща цялата документация по процедурата на Директора на ИБЕИ, придружена с доклад-опис. Тя включва протоколите от заседанията на журито, рецензиите, становищата, писмените отговори на докторанта на рецензиите и становищата, а също и други документи, създадени от научното жури или адресирани до него в хода на процедурата.

Член 10.

При процедури за защита на дисертации за придобиване на научна степен “доктор на науките” се прилагат следните правила:

1. Научните журита се утвърждават от Научния съвет на ИБЕИ за всяка конкретна процедура за защита на дисертация за придобиване на научна степен “доктор на науките”. Предложение за

състава на научното жури се прави с доклад от ръководителя на отдела на ИБЕИ, в който е разработена дисертацията или който предлага разкриване на процедурата за защита.

2. В случай, че кандидатът не е на трудов договор в ИБЕИ, Директорът на ИБЕИ със заповед възлага на ръководителя на отдела, който е най-близко до профила на дисертационния труд, изготвянето на предложение за състава на научното жури.

3. Научните журита при процедури за придобиване на научна степен “доктор на науките” се състоят от 7 члена – поне 1 “вътрешен” за ИБЕИ (т.е., които са в трудови правоотношения с института) и поне 4 “външни” (ДВ, бр. 9 от 2012 г., лица, които към датата на утвърждаване на научното жури или най-малко пет години преди тази дата не са упражнявали преподавателска или научна дейност по трудово правоотношение с висшето училище или научната организация). Членовете на журито са изявени български хабилитирани учени или чуждестранни учени, компетентни в научната област на докторантурата или в близка научна област. Членовете на научното жури трябва да отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ. Поне трима от членовете на журито са професори. За членове на научното жури не могат да бъдат избирани лица, които са свързани лица с кандидат за придобиване на научна степен, както и лица, които имат частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на работата им като членове на журито. В състава на журито не могат да се избират лица, които са съавтори на публикациите по темата на дисертацията на кандидата.

4. Докладът от ръководителя на съответния отдел съдържа поименно предложение за състав на научното жури, което включва: (1) поне един вътрешен член; (2) един резервен вътрешен член; (3) поне четирима външни членове; (4) един резервен външен член. Името на всеки от предложените членове на журито се вписва с научната степен, заеманата академична длъжност и местоработата.

5. Научният съвет на ИБЕИ обсъжда предложението за състав на научното жури в срок не по-късно от месец след предложението на първичното звено и го утвърждава. В случай, че предложението на отдела противоречи на нормативната уредба, Научният съвет взема решение за неговото утвърждаване с корекции само в случаите, когато ръководителят на отдела изрично изрази съгласие с корекциите по време на заседанието. В противен случай предложението се връща в отдела за преработка и повторно докладване.

6. Директорът на ИБЕИ издава заповед за назначаване на научното жури на основата на протокола от заседанието на Научния съвет не по-късно от една седмица след него. В заповедта се посочват името на кандидата, темата на дисертационния труд, съставът на научното жури, съставът на резервните членове, информация за предвидените възнаграждения, времето и мястото на първото заседание на журито (не по-късно от две седмици от датата на издаване на заповедта) и времето и мястото на защитата. Ако Директорът няма възможност лично да присъства и открие първото заседание, в заповедта посочва лице, което ще представлява ръководството на ИБЕИ на първото заседание. В заповедта се посочва и лице (млад учен, специалист, докторант или служител на ИБЕИ), който изпълнява функциите на технически секретар на журито, както и възнаграждението, което ще получи за извършената работа.

7. Заедно със заповедта, членовете на журито получават за запознаване материалите по защитата на хартиен и/или електронен носител и настоящите правила за работа на НЖ в ИБЕИ.

8. Заседанията на журито се провеждат или присъствено, или чрез използване на технически средства (електронна поща, конферентна връзка и други). Заседанието, на което се провежда

защитата, се осъществява само присъствено. Заседанията се провеждат или на български език, или на английски език, или смесено на двата езика в зависимост от състава на журито или езиковата подготовка на докторанта. Документацията се води на български или английски език. Докладите, представяни от журито към администрацията на ИБЕИ, са задължително на български език.

9. Първото заседание се открива от Директора на ИБЕИ или упълномощеното от него лице, посочено в заповедта за назначаване на научното жури. Всички избрани членове на журито потвърждават готовността си за участие. Ако някой от избраните членове на журито не се яви или откаже участието си по време на първото заседание, той се замества от съответния резервен член и заседанието се насрочва отново, най-късно една седмица след първото заседание. Журито избира свой председател (който трябва да е от вътрешните членове) и трима рецензенти (от които поне двама са професори и поне един рецензент е външен член).

10. Решенията на журито се приемат с явно гласуване и обикновено мнозинство.

11. Не могат да се провеждат заседания на журито в намален състав. В случаите, когато заседанието се провежда неприсъствено, всички членове трябва да вземат отношение по всеки обсъждан въпрос посредством възприетото техническо средство. Протоколът (или екземпляр от протокола) от всяко заседание трябва да бъде подписан от всички членове на журито в едноседмичен срок след неговото провеждане.

12. На първото заседание се определя срокът за представяне (до три месеца) на рецензиите и становищата, който трябва да е поне две седмици преди датата за провеждане на защитата, фиксирана в заповедта на Директора за назначаване на журито.

13. Рецензиите имат максимален обем до 8 страници формат А4, написани на междуредие 1.5 и с размер на шрифта 12. В тях задължително се съдържат следните раздели, всеки от които има задължително оценъчен характер: (1) обща характеристика на дисертационния труд – обем и 17 структура; (2) литературна осведоменост и теоретична подготовка на кандидата; (3) методичен подход; (4) значимост и убедителност на получените резултати, интерпретациите и изводите; (5) критични бележки към дисертационния труд; (6) характер на научните приноси, като за всеки един от тях се посочва дали е оригинален или потвърдителен и каква е неговата стойност за науката и/или обществото (напр. предложена нова теория или хипотеза или проверка на съществуваща теория или хипотеза с нов методичен подход, открит нов феномен, характеризирани слабо познат феномен, натрупани нови емпирични данни в слабо позната научна област, предложено решение на практически въпрос и т.н.); рецензентът задължително посочва дали приема справката за научните приноси, формулирана от докторанта; (7) оценка на качеството на научните трудове, отразяващи изследванията по дисертацията; (8) мотивиран отговор на въпроса доколко изследванията по дисертацията са предимно лично дело на автора; (9) мотивирано заключение, препоръчващо еднозначно едно от следните предложения: (а) присъждане на научната степен “доктор на науките” или (б) връщане на дисертацията за преработка, а при повторно разглеждане на дисертацията – (а) присъждане на научната степен “доктор на науките” или (б) отказ за присъждане на научната степен “доктор на науките”.

14. Становища представят всички членове на журито, които не са рецензенти. Становищата имат максимален обем до 2 страници формат А4, написани на междуредие 1.5 и с размер на шрифта 12. В тях задължително се съдържа изразено общо впечатление за дисертационния труд с оценъчен характер, становище за значимостта и убедителността на получените резултати, интерпретациите и изводите и за характера на научните приноси, оценка на качеството на научните трудове, отразяващи изследванията по дисертацията и мотивирано заключение,

препоръчвашо еднозначно едно от следните предложения при първо разглеждане на дисертацията от научно жури: (а) присъждане на научната степен “доктор на науките” или (б) връщане на дисертацията за преработка, а при повторно разглеждане на дисертацията – (а) присъждане на научната степен “доктор на науките” или (б) отказ за присъждане на научната степен “доктор на науките”.

15. Не по-късно от две седмици преди защитата, рецензиите и становищата се публикуват заедно с автореферата на дисертацията и съобщението за насрочената защита на интернет страницата на ИБЕИ, а обявата с датата и часа на защитата и на интернет страницата на БАН.

16. Журито провежда открито заседание за защита на дисертацията. То протича в следната последователност: 1. Председателят на научното жури представя докторанта. 2. Докторантът прави кратко изложение (до 20 минути) на основните резултати от дисертационния труд. 3. Председателят на научното жури представя рецензиите и становищата на научното жури. Кандидатът получава право да отговори на рецензиите и становищата. 4. Членовете на журито и всеки от присъстващите на публичната защита могат да задават въпроси към докторанта, рецензентите или другите членове на журито. Лицата, на които са зададени въпроси, получават право да отговорят на тях. 5. Членовете на журито и всички присъстващи на публичната защита имат право да правят изказвания по дисертацията. 6. Всеки член на научното жури публично обявява своята оценка – положителна или отрицателна. 7. Председателят на научното жури обявява резултата от защитата.

17. За успешно защитена се смята дисертация, получила на защитата най-малко четири положителни оценки. Неуспешно защитената дисертация се връща за преработване. Ако кандидатът желае, не по-късно от една година след датата на връщането се обявява нова процедура за защита, която се провежда по същия ред. Втората процедура за защита е окончателна. Разходите за нея се поемат от кандидата.

18. От заседанията на научното жури се изготвят протоколи. Работата на научното жури приключва, след като всеки негов член подпише протокола от защитата или изрази писмено мнение за отказ от подписване. Ако член на журито откаже да подпише протокола, без да е представил писмено обяснение за това, той не получава хонорар за процедурата и за случая за информира НС на ИБЕИ с оглед избора на членове на журито по предстоящи процедури.

19. Изплащането на хонорарите на участвалите в процедурата членове на научното жури и технически секретар се извършва след приключване работата на журито на основата на заповедта на Директора за назначаване на НЖ.

20. На НС се докладват също случаите, когато членове на научното жури не са представили рецензиите и становищата в сроковете, предвидени при съответната процедура.

21. Председателят на научното жури изпраща цялата документация по процедурата на Директора на ИБЕИ, придружена с доклад-опис. Тя включва протоколите от заседанията на журито, рецензиите, 4 становищата, писмените отговори на докторанта на рецензиите и становищата, а също и други документи, създадени от научното жури или адресирани до него в хода на процедурата.

Глава V. Заемане на конкурсни академични длъжности в ИБЕИ-БАН

Член 11.

При обявяване на конкурси за академичните длъжности “професор”, “доцент” и “Главен асистент” се прилагат следните Правила за определяне на изследователската натовареност на учените в ИБЕИ-БАН

1. Изследователската натовареност има две измерения:

1.1. Изследователска активност при създаване на научни продукти, преподавателска дейност и др. на отделния учен. Тя е отразена в длъжностната характеристика за съответната научна длъжност.

1.2. Научно-административна натовареност във връзка с ръководството на определена научна структура. Тя е отразена в длъжностната характеристика за съответната ръководна научна длъжност.

2. В настоящите правила за определяне на изследователската натовареност се визира основно натовареността по точка 1.2.

3. Правилата за изследователската натовареност на учените в ИБЕИ осигуряват както оптималната квалификационната структура на института, така и на неговите научни звена.

4. Квалификационната структура – съотношението професори / доценти / главни асистенти / асистенти, се отразява в йерархичната структура – институт / отдел / секция / изследователска група. Колкото по-високо в йерархията е дадена структура, толкова по-високи са изискванията към квалификацията на нейното ръководство. Препоръчително е ръководството на всяка една научна структура да е на ниво професор.

5. В отделите и секциите е желателно да са представени всички квалификационни нива. Съотношението брой хабилитирани / брой нехабилитирани учени е препоръчително да е в полза на нехабилитираните.

6. Конкурси за хабилитирани учени се обявяват при наличие на едно от следните две условия:

6.1. При свободна ръководна научно-административна длъжност на ниво институт, отдел, секция и изследователска група.

6.2. При наличие на учени, отговарящи на критериите за съответната длъжност, може да се обяви конкурс за професор или доцент за осигуряване израстване на място, дори когато е окомплектован ръководният състав на института (няма свободни ръководни научно-административни длъжности).

7. Конкурс за главен асистент се обявява при наличие на едно или повече от следните условия:

7.1. Осигуряване израстване на място на асистентите, които са придобили научната и образователна степен “доктор”.

7.2. Необходимост от нехабилитиран учен с подходяща специализация за развитие на определено обособено научно направление.

7.3. Свободна длъжност за ръководител на изследователска група, която кандидатът може да заеме като изпълняващ длъжността.

8. Когато има ограничителни условия от финансов характер (недостиг на средства в бюджета на института), а има необходимост за обявяване на повече от един конкурс на съответното ниво (отдел, секция, изследователска група), то се прави преценка на наукометричните показатели на кандидатите и се дава предимство на конкурса, за който има кандидат с по- високи показатели.

9. Когато има ограничителни условия от финансов характер (недостиг на средства в бюджета на института), а има необходимост за обявяване на конкурси на различни нива, се търси баланс за разкриване на конкурси на всички нива, като предимство имат конкурсите за главни асистенти.

Член 12.

1. За заемане на конкурсни академични длъжности в ИБЕИ-БАН се прилагат следните условия и ред:

- Хабилитираните лица трябва да са от 1/3 до 2/3 от учените. Разпределението на хабилитираните учени по секции и изследователски групи трябва да осигурява подходящи кандидатури при избор на техни ръководители.

- Професорите трябва да са достатъчно на брой, за да осигурят подходящи кандидатури при избор на ръководители на секционен и по-високо ниво, а също за попълване състава на научни и експертни съвети, научни журита и др.

2. Предпоставки за откриване на конкурси за академичните длъжности:

- Наличие на щатно място в института (респективно отдел, секция и изследователска група) с осигурен фонд работна заплата.

- Съответствие на нивото на конкурса (професор, доцент, главен асистент) с квалификационната структура на изследователската група, секцията, отдела.

- Наличие на подходящи кандидати (вътрешни и/или външни), които отговарят на изискванията за съответната позиция по критериите на ИБЕИ и са заявили готовност да участват в такъв конкурс.

3. Редът за обявяване на конкурс за академична длъжност задължително включва:

(1) Доклад, адресиран до Директора на ИБЕИ, с предложение за обявяване на конкурс за академична длъжност, внесен от учен на ръководна длъжност в института (секция или отдел, или ИГ). В доклада се обосновават перспективността на направлението и се разглеждат условията по точка 2.

(2) Директорът включва в дневния ред на следващото заседание на Директорския съвет разглеждане на доклада.

(3) Директорският съвет разглежда доклада в присъствието на вносителя, ръководителя на отдела, ръководителя на секцията и ръководителя на ИГ.

(4) При положително решение на Директорския съвет за обявяване на конкурса, Директорът прави предложение пред Научния съвет. При отрицателно решение на Директорския съвет, директорът го докладва пред Научния съвет.

(5) Списък от документите, които подават кандидатите:

За главен асистент – 1 копие на хартия и 6 копия на CD

- Заявление за участие в конкурса
- Медицинско свидетелство (не се изисква за кандидати, заемащи щатна длъжност в ИБЕИ – БАН)
- Свидетелство за съдимост (не се изисква за кандидати, заемащи щатна длъжност в ИБЕИ – БАН)
- Автобиография по европейски образец
- Копия от дипломите (за магистърска степен, за образователната и научна степен „доктор”)
- Удостоверение за стаж по специалността, ако има такъв
- Справка за съответствие на кандидата на минималните държавни изисквания, изискванията на БАН и критериите на НС на ИБЕИ-БАН (Чл. 3 на този правилник).

Списък на научните публикации

- Списък на изобретенията (ако има такива)
- Списък на научно-приложни разработки (ако има такива)
- Списък на цитирания (с указани цитирания в SCI)
- Справка за приносите
- Справка за преподавателска активност
- Копия от научните трудове
- Други материали по преценка на кандидата, които имат отношение към конкурса

За доцент – 3 копия на хартия и 8 копия на CD

- Заявление за участие в конкурса
- Медицинско свидетелство (не се изисква за кандидати, заемащи щатна длъжност в ИБЕИ – БАН)
- Свидетелство за съдимост (не се изисква за кандидати, заемащи щатна длъжност в ИБЕИ – БАН)
- Автобиография по европейски образец

- Копия от дипломите (за магистърска степен, за образователната и научна степен „доктор” и за научната степен „доктор на науките”, ако притежава такава)
- Удостоверение за стаж по специалността
- Справка за съответствие на кандидата на минималните държавни изисквания, изискванията на БАН и критериите на НС на ИБЕИ-БАН (Чл. 3 на този правилник).

Списък на научните трудове, разделен на следните части: (1) научни трудове, на основата на които е защитена дисертация (дисертации); (2) научни трудове извън дисертацията (дисертациите).

- Списък на изобретенията (ако има такива)
- Списък на научно-приложни разработки (ако има такива)
- Списък на цитирания (с указани цитирания в SCI)
- Справка за приносите
- Справка на защитили докторанти
- Справка за преподавателска активност
- Копия от научните трудове
- Други материали по преценка на кандидата, които имат отношение към конкурса

За професор - 4 копия на хартия и 8 копия на CD

- Заявление за участие в конкурса
- Медицинско свидетелство (не се изисква за кандидати, заемащи щатна длъжност в ИБЕИ – БАН)
- Свидетелство за съдимост (не се изисква за кандидати, заемащи щатна длъжност в ИБЕИ – БАН)
- Автобиография по европейски образец
- Копия от дипломите (за магистърска степен, за образователната и научна степен „доктор” и за научната степен „доктор на науките”, ако притежава такава; за предходна хабилитация)
- Удостоверение за стаж по специалността
- Справка за съответствие на кандидата на минималните държавни изисквания, изискванията на БАН и критериите на НС на ИБЕИ-БАН (Чл. 3 на този правилник).

Списък на научните публикации, разделен на следните части: (1) научни трудове, на основата на които е защитена дисертация (дисертации); (2) научни трудове, на основата на които е добита предходна хабилитация; (3) научни трудове извън свързаните с дисертацията (дисертациите) и извън тези, с които е добита предходна хабилитация.

- Списък на изобретенията (ако има такива)
- Списък на научно-приложни разработки (ако има такива)
- Списък на цитирания (с указани цитирания в SCI)
- Справка за приносите
- Справка на защитили докторанти
- Справка за преподавателска активност
- Копия от научните трудове
- Други материали по преценка на кандидата, които имат отношение към конкурса

6. Комисии за разглеждане на документите

Към обявената дата на изтичане срока на конкурса, Директорът издава заповед за назначаване на тричленна комисия, в която участват:

- научният секретар,
- завеждащ „Личен състав“
- ръководителят на отдела (или ръководителят на секцията), за който е обявен конкурса.

Комисията проверява редовността на документите на кандидатите за участие в конкурса. В 14-дневен срок комисията се произнася за допуснатите за участие в конкурса кандидати и уведомява писмено кандидатите за своите решения. На недопуснатите кандидати се съобщават писмено мотивите за отказа.

7. Научния съвет провежда избор на основата на издържалите конкурса кандидати не по-късно от 14 дни след предложението на Научното жури. Избраните кандидати се назначават в двуседмичен срок на съответната длъжност със заповед на Директора.

8. Всеки избран доцент изнася академична лекция в срок до един месец след заемане на длъжността, а всеки избран професор – до два месеца след заемане на длъжността.

Член 13.

Процедурите за провеждане на конкурси за заемане на академичните длъжности “главен асистент”, “доцент” и “професор” са както следва:

1. Научните журита се утвърждават от Научния съвет на ИБЕИ за всяка конкретна процедура за провеждане на конкурс за заемане на академичните длъжности “главен асистент”, “доцент” и “професор”.

2. Предложение за състава на научното жури се прави с доклад от ръководителя на отдела на ИБЕИ, за чийто нужди е обявен съответния конкурс.

3. В случай, че конкурсът не е обявен за нуждите на ИБЕИ, предложението за състав на научното жури се прави от Председателя на Научния съвет, съгласувано с ръководителя на висшето училище или научната организация, обявила конкурса.

4. Всички доклади на научните журита и други документи, свързани с конкурсите, се завеждат в деловодството на ИБЕИ.

(1) Конкурси за заемане на академичната длъжност “главен асистент”

5. Научните журита при процедури за заемане на академичната длъжност “главен асистент” се състоят от 5 хабилиитирани учени – поне 1 “вътрешен” за ИБЕИ (т.е., които са в трудови правоотношения с института) и поне двама “външни” (ПМС №11 от 24.01.2012, ДВ, бр. 9 от 31.01.2012 г., „лица, които към датата на утвърждаване на научното жури или най-малко пет години преди тази дата не са упражнявали преподавателска или научна дейност по трудово правоотношение с висшето училище или научната организация“). Членовете на научното жури трябва да отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3. За членове на научното жури не могат да бъдат избирани лица, които са свързани лица с някой от кандидатите, участващи в конкурса, както и лица, които имат частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на работата им като членове на журито.

6. Докладът от ръководителя на съответния отдел или председателя на Научен съвет съдържа поименно предложение за състав на научното жури, което включва поне един вътрешен и поне двама външни членове. Името на всеки от предложените членове на журито се вписва с научната степен, заеманата академична длъжност и местоработата. С доклада се предлага и председател на научното жури, както и датата и часа на провеждане на конкурса. Докладът се представя в двуседмичен срок след изтичането на срока за подаване на документите и едноседмичен срок след доклада на комисията за допускане на кандидатите до участие в конкурса.

7. Научният съвет на ИБЕИ утвърждава предложението за състав на научното жури на първото си заседание след изтичане срока на конкурса, но не по-късно от един месец след постъпването на доклада, предлагащ състав на журито. В случай, че предложението на вносителя противоречи на нормативната уредба, Научният съвет взема решение за неговото утвърждаване с корекции.

8. Директорът на ИБЕИ издава заповед за назначаване на научното жури на основата на протокола от заседанието на Научния съвет не по-късно от една седмица след него. В заповедта се посочват датата и броят на публикуване на обявата за конкурса в ДВ, съставът на научното жури, информация за предвидените възнаграждения, времето и мястото на провеждане на конкурса (не по-късно от един месец от уведомяването на кандидатите за допускане до конкурса).

9. Кандидатите представят в деня на конкурса “Писмо за намеренията във връзка с конкурса за главен асистент” в обем до 10 стандартни компютърни страници (междуредие 1.5, размер на шрифта 12) с копия от писмото за всеки от членовете на НЖ. В него правят преглед на изследователската си работа до момента, посочват основните си научни приноси и анализират техния характер и значение, както и описват творческите си намерения като изследователи за следващия 5-годишен период. Всяка страница от “Писмото за намеренията във връзка с конкурса за главен асистент” се подписва от председателя на Научното жури и се съхранява като писмена работа, доказваща участието на кандидата в конкурса.

10. Всеки член на журито се запознава с представените писмени работи на кандидатите, а също и с останалите подадени документи за участие в конкурса.

11. Преди провеждане на събеседване, научното жури обсъжда писмените работи и останалите материали на кандидатите. Журито уточнява част от въпросите, които са общи за всички кандидати.

12. Събеседването се провежда незабавно след заседанието по предходната точка, като последователно се извиква поотделно всеки един от кандидатите по реда на подаване на документите за участие в конкурса.

13. На събеседването всеки от кандидатите прави кратко изложение (до 20 минути) по избрана от него изследователска тема, съответстваща на профила на конкурса. Членовете на научното жури задават уточнените общи въпроси, както и допълнителни специфични въпроси, адресирани към отделните кандидати. Общите въпроси се задават от председателя на научното жури. Всеки от членовете на научното жури има право да задава допълнителни и уточняващи въпроси.

14. Събеседването с всеки от кандидатите не може да има продължителност по-малко от 15 минути и повече от 40 минути.

15. Всеки от членовете на научното жури оценява самостоятелно и поотделно кандидатите, участвали в конкурса, като използва шестобална система с точност до 50 стотни от единицата. Съдържанието на оценките е както следва: Отличен 6 – Кандидатът е постигнал особено значими научни резултати при предходната си изследователска работа, познава отлично теоретичните основи на съответната научна област (в това число и съвременните тенденции) и съвременните методични подходи. Може самостоятелно да формулира научни въпроси и работни хипотези и да избира изследователски подходи за тяхното верифициране. Демонстрира ясно, логично и конкретно виждане за насоките на бъдещата си работа. Има отлични умения за писмено и устно изложение. Не могат да се идентифицират пропуски в 2подготовката на кандидата или ако се идентифицират единични пропуски, то те са несъществени. Много добър 5 – Кандидатът е постигнал значими научни резултати при предходната си изследователска работа, познава много добре теоретичните основи на съответната научна област (в това число и съвременните тенденции) и съвременните методични подходи. Може да формулира научни въпроси и работни хипотези и да избира изследователски подходи за тяхното верифициране. Демонстрира ясно, логично и конкретно виждане за насоките на бъдещата си работа. Има много добри умения за писмено и устно изложение. Пропуските в подготовката на кандидата са несъществени и (или) малко на брой. Добър 4 – Кандидатът е постигнал добри научни резултати при предходната си изследователска работа, познава теоретичните основи на съответната научна област и съвременните методични подходи. Може да формулира научни въпроси и работни хипотези и да избира изследователски подходи за тяхното верифициране, макар и с известна външна помощ. Демонстрира ясно, логично и конкретно виждане за насоките на бъдещата си работа. Има добри умения за писмено и устно изложение. В подготовката на кандидата се идентифицират и някои пропуски, като съществените са единични. Среден 3 – Кандидатът демонстрира познаване на конкретна изследователска материя, включително и наличието на методична подготовка и теоретични познания, изявиени чрез постигнати научни резултати. Същевременно, показва съществени пропуски в познанията, няма ясно виждане за насоките на бъдещата си работа и изложението му не е убедително. Слаб 2 – Кандидатът не е успял да представи убедителни доказателства, че има способности за изследователска работа – методичната и теоретичната му подготовка не са достатъчни, визията му за бъдещите изследвания е твърде обща и лишена от конкретика и (или) логика.

Изложението му не е убедително. Допускането на правописни грешки в писмената работа само по себе си е основание за поставяне на слаба оценка. Оценка “отличен” и “много добър” се считат за положителни (т.е., кандидатът може да се има предвид при избора от НС на ИБЕИ), а “добър”, “среден” и “слаб” – за отрицателни (кандидатът не се има предвид при избора в НС на ИБЕИ).

16. Научното жури продължава заседанието си, след като всеки член предаде на председателя лист със записани имената на участниците в конкурса, като срещу всяко име е поставената от него оценка. Председателят обявява поставените от всеки член на журито оценки и изчислява средна аритметична оценка за всеки кандидат с точност до една стотна, като получените оценки се вписват в протокола от конкурса. Членовете на журито провеждат дискусия, в която формулират основните положителни и отрицателни страни на представянето на отделните кандидати и ги вписват в протокол от конкурса. Те подреждат кандидатите по низходящ ред на оценките, като за издържали конкурса се считат кандидатите, показали успех най-малко “много добър 4:50”.

17. Научното жури съобщава на кандидатите резултатите от конкурса след приключване на заседанието по предходната точка.

18. Председателят на научното жури представя в едномесечен срок обобщен доклад до Научния съвет, в който е описано представянето на кандидатите и тяхното класиране, а също така се прави мотивирано предложение за избор на конкретен кандидат. Обобщеният доклад е подписан от всички членове на научното жури. Членовете на научното жури имат право на подпис с особено мнение само в случай, че го мотивират писмено. Особените мнения на членове на научното жури са неразделна част от доклада. Към доклада се прикрепят и писмените работи на кандидатите.

19. Научният съвет на ИБЕИ в 14-дневен срок провежда избор чрез тайно гласуване на основата на обобщения доклад, представен от научното жури, като на гласуване се подлагат кандидатите, получили от конкурса оценка най-малко много добър 4.50. Председателят на научното жури задължително присъства на заседанието на Научния съвет и участва в дискусията по конкурса. При желание, останалите членове на научното жури също могат да присъстват на заседанието на НС.

20. Работата на научното жури приключва с обявяването на резултатите от гласуването.

21. Изплащането на хонорарите на участвалите в процедурата членове на научното жури се извършва след решението на Научния съвет, на основата на заповедта на Директора за назначаване на НЖ и доклад от Председателя на научното жури до Научния съвет.

(2) Конкурси за заемане на академичната длъжност “доцент”

22. Научното жури при процедури за заемане на академичната длъжност „доцент“ се състои от седем хабилитирани лица, като най-малко трима от членовете на журито са „външни“ за ИБЕИ (ПМС №11 от 24.01.2012, ДВ, бр. 9 от 31.01.2012 г.: „лица, които към датата на утвърждаване на научното жури или най-малко пет години преди тази дата не са упражнявали преподавателска или научна дейност по трудово правоотношение с висшето училище или научната организация“) и най-малко трима са професори; един резервен „вътрешен“ член и един резервен „външен“ член. Членовете на научното жури трябва да отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3. За членове на научното жури не могат да бъдат избирани лица, които са свързани лица с някой от кандидатите, участващи в конкурса,

както и лица, които имат частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на работата им като членове на журито.

23. Докладът от ръководителя на съответния отдел или председателя на Научния съвет съдържа поименно предложение за състав на научното жури. Името на всеки от предложените членове на журито се вписва с научната степен, заеманата академична длъжност и местоработата. Докладът се представя в двуседмичен срок след изтичането на срока за подаване на документите и едноседмичен срок след доклада на комисията за допускане на кандидатите до участие в конкурса.

24. Научният съвет на ИБЕИ утвърждава предложението за състав на научното жури на първото си заседание след изтичане срока на конкурса, но не по-късно от 14 дни след постъпването на доклада, предлагащ състав на журито. В случай, че предложението на вносителя противоречи на нормативната уредба, Научният съвет взема решение за неговото утвърждаване с корекции.

25. Директорът на ИБЕИ не по-късно от една седмица след заседанието на Научния съвет на основата на протокола от него издава заповед за назначаване на научното жури. В заповедта се посочват датата и броя на публикуване на обявата за конкурса в Държавен вестник, съставът на научното жури, информация за предвидените възнаграждения, както и времето и мястото на първото заседание. В заповедта се посочва и лице (млад учен, специалист, докторант или служител на ИБЕИ), който изпълнява функциите на технически секретар на журито, както и възнаграждението, което ще получи за извършената работа.

26. В 14-дневен срок след изтичане на срока за подаване на документи на своето първо заседание научното жури избира един от членовете си за председател и определя двама рецензенти, от които поне единият е професор. Останалите членове на журито изготвят становища. На първото заседание научното жури взема решение относно допускане на кандидатите до оценяване. Членовете на научното жури представят рецензиите и становищата си в срок до два месеца от определянето им в състава на научното жури. Кандидатите, които не са допуснати до оценяване, се информират писмено в двуседмичен срок, като в писмото се излагат аргументите на научното жури за прекратяването на тяхното участие в конкурса.

27. Рецензиите имат препоръчителен обем до 8 страници (за всеки от кандидатите), написани във формат А4, междуредие 1.5 и с размер на шрифта 12. В тях задължително се съдържат следните раздели, всеки от които има оценъчен характер:

27.1. общи данни за кариерното и тематичното развитие на кандидата;

27.2. основни направления в изследователската работа на кандидата и най-важни научни приноси по всяко от тях; за всеки основен принос се посочва дали е оригинален или потвърдителен и каква е неговата стойност за науката и/или обществото (напр. предложена нова теория или хипотеза или проверка на съществуваща теория или хипотеза с нов методичен подход, открит нов феномен, характеризирани слабо познат феномен, натрупани нови емпирични данни в слабо позната научна област, предложено решение на практически въпрос и т.н.); рецензентът задължително посочва дали приема справката за научните приноси, формулирана от кандидата;

27.3. значимост на получените резултати, доказана с цитирания, публикации в престижни списания, награди, членство в международни и национални научни органи и др.;

- 27.4. най-значими научно-приложни постижения, като се очертае тяхната обществена значимост;
- 27.5. демонстрирани умения или заложби за ръководене на научни изследвания (ръководство на проекти, привлечено външно финансиране и др.);
- 27.6. мотивиран отговор на въпроса доколко кандидатът има ясно очертан профил на научноизследователската работа;
- 27.7. роля на кандидата за обучението на млади научни кадри;
- 27.8. мотивирано заключение, препоръчващо еднозначно избор или не на съответния кандидат. Рецензията завършва с положително или отрицателно заключение за избор за всеки от кандидатите.
28. Становищата имат препоръчителен обем до 2 страници (за всеки от кандидатите), написани във формат А4, междуредие 1.5 и с размер на шрифта 12. В тях се посочват най-ярките страни от работата на кандидата (положителни и отрицателни). Авторът на становището очертава най-важни научни приноси по своя преценка и каква е неговата стойност за науката и/или обществото. По желание, в становището може да се обърне внимание и на други страни от работата на кандидата – научно-приложни постижения, ръководство на научни изследвания, обучение на кадри и др. Становището трябва да даде мотивиран отговор на въпроса доколко кандидатът има ясно очертан профил на научноизследователската работа. Становището завършва с положително или отрицателно заключение за избор за всеки един от кандидатите.
29. В срок най-малко две седмици преди заключителното заседание на научното жури, на интернет страницата на ИБЕИ се публикуват изготвените от участниците в процедурата справка за научните приноси на трудовете им след защита на докторска дисертация, списък на трудовете и списък на цитатите, както и рецензиите и становищата на членовете на журито.
30. На заключителното си заседание научното жури класира кандидатите с явно гласуване и ги предлага за избор от научния съвет. За резултатите от конкурса НЖ съставя протокол. Председателят на научното жури подготвя доклад до Научния съвет, подписан от всички членове на НЖ, който съдържа мотивирано предложение за избор на не повече от един кандидат и го представя не по-късно от 7 дни след заключителното заседание на научното жури.
31. Научният съвет на ИБЕИ в 14-дневен срок провежда избор на доцент чрез тайно гласуване на основата на предложението, представено от научното жури, с положителен вот на повече от половината от списъчния състав на НС. Председателят на научното жури задължително присъства на заседанието на НС и участва в дискусиата по конкурса. При желание, останалите членове на научното жури също могат да присъстват на заседанието на НС.
32. Работата на научното жури приключва с обявяването на резултатите от гласуването в срок до 6 месеца от обявяването на конкурса в „Държавен вестник“.
33. Изплащането на хонорарите на участвалите в процедурата членове на научното жури се извършва след решението на НС, на основата на заповедта на Директора за назначаване на НЖ и доклада от Председателя на научното жури до Научния съвет.

(3) Конкурси за заемане на академичната длъжност „професор”

34. Научното жури при процедури за заемане на академичната длъжност „професор“ се състои от седем хабилитирани лица, като най-малко трима от членовете на журито са „външни“ за ИБЕИ (ПМС №11 от 24.01.2012, ДВ, бр. 9 от 31.01.2012 г.: „лица, които към датата на утвърждаване на научното жури или най-малко пет години преди тази дата не са упражнявали преподавателска или научна дейност по трудово правоотношение с висшето училище или научната организация“) и най-малко четирима са професори; един резервен „вътрешен“ член и един резервен „външен“ член. Членовете на научното жури трябва да отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3. За членове на научното жури не могат да бъдат избирани лица, които са свързани лица с някой от кандидатите, участващи в конкурса, както и лица, които имат частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на работата им като членове на журито.

35. Докладът от ръководителя на съответния отдел или председателя на НС съдържа поименно предложение за състав на научното жури. Името на всеки от предложените членове на журито се вписва с научната степен, заеманата академична длъжност и местоработата. Докладът се представя в двуседмичен срок след изтичането на срока за подаване на документите и едноседмичен срок след доклада на комисията за допускане на кандидатите до участие в конкурса.

36. Научният съвет на ИБЕИ утвърждава предложението за състав на научното жури на първото си заседание след изтичане срока на конкурса, но не по-късно от един месец след постъпването на доклада, предлагащ състав на журито. В случай, че предложението на вносителя противоречи на нормативната уредба, Научният съвет взема решение за неговото утвърждаване с корекции.

37. Директорът на ИБЕИ не по-късно от една седмица след заседанието на Научния съвет на основата на протокола от него издава заповед за назначаване на научното жури. В заповедта се посочват датата и броя на публикуване на обявата за конкурса в ДВ, съставът на научното жури, информация за предвидените възнаграждения, времето и мястото на първото заседание. В заповедта се посочва и лице (млад учен, специалист, докторант или служител на ИБЕИ), който изпълнява функциите на технически секретар на журито, както и възнаграждението, което ще получи за извършената работа.

38. В 14-дневен срок след изтичане на срока за подаване на документи на своето първо заседание научното жури избира един от членовете си за председател и определя трима рецензенти, от които поне двама са професори. Останалите членове на журито изготвят становища. Изготвят се три рецензии и четири становища. На първото заседание научното жури взема решение относно допускане на кандидатите до оценяване. Членовете на научното жури представят рецензиите и становищата си в срок до два месеца от определянето им в състава на научното жури. Кандидатите, които не са допуснати до оценяване, се информират писмено в двуседмичен срок, като в писмото се излагат аргументите на научното жури за прекратяването на тяхното участие в конкурса.

39. Рецензиите имат препоръчителен обем до 8 страници (за всеки от кандидатите), написани във формат А4, междуредие 1.5 и с размер на шрифта 12. В тях задължително се съдържат следните раздели, всеки от които има оценъчен характер:

(1) общи данни за кариерното и тематичното развитие на кандидата;

- (2) основни направления в изследователската работа на кандидата и най-важни научни приноси по всяко от тях; за всеки основен принос се посочва дали е оригинален или потвърдителен и каква е неговата стойност за науката и/или обществото (напр. предложена нова теория или хипотеза или проверка на съществуваща теория или хипотеза с нов методичен подход, открит нов феномен, характеризирани слабо познат феномен, натрупани нови емпирични данни в слабо позната научна област, предложено решение на практически въпрос и т.н.); рецензентът задължително посочва дали приема справката за научните приноси, формулирана от кандидата;
- (3) значимост на получените резултати, доказана с цитирания, публикации в престижни списания, награди, членство в международни и национални научни органи и др.;
- (4) най-значими научно-приложни постижения, като се очертае тяхната обществена значимост;
- (5) демонстрирани умения или заложби за ръководене на научни изследвания (ръководство на проекти, привлечено външно финансиране и др.);
- (6) мотивиран отговор на въпроса доколко кандидатът има ясно очертан профил на научноизследователската работа;
- (7) роля на кандидата за обучението на млади научни кадри;
- (8) мотивирано заключение, препоръчващо еднозначно избор или не на съответния кандидат.

Рецензията завършва с положително или отрицателно заключение за избор за всеки от кандидатите.

40. Становищата имат препоръчителен обем до 2 страници (за всеки от кандидатите), написани във формат А4, междуредие 1.5 и с размер на шрифта 12. В тях се посочват най-ярките страни от работата на кандидата (положителни и отрицателни). Авторът на становището очертава най-важни научни приноси по своя преценка и каква е неговата стойност за науката и/или обществото. По желание, в становището може да се обърне внимание и на други страни от работата на кандидата – научно-приложни постижения, ръководство на научни изследвания, обучение на кадри и др. Становището трябва да даде мотивиран отговор на въпроса доколко кандидатът има ясно очертан профил на научноизследователската работа. Становището завършва с положително или отрицателно заключение за избор за всеки един от кандидатите.

41. В срок най-малко две седмици преди заключителното заседание на научното жури на интернет страницата на ИБЕИ се публикуват изготвените от участниците в процедурата справка за научните приноси на трудовете им след хабилитирането/защита на докторска дисертация, списък на трудовете и списък на цитатите, както и рецензиите и становищата на членовете на журито.

42. На заключителното си заседание научното жури класира кандидатите с явно гласуване и ги предлага за избор от научния съвет. За резултатите от конкурса НЖ съставя протокол. Председателят на научното жури подготвя доклад, подписан от всички членове на НЖ, който съдържа мотивирано предложение за избор на не повече от един кандидат и го представя не по-късно от 7 дни след заключителното заседание на научното жури.

43. Научният съвет на ИБЕИ в 14-дневен срок провежда избор на "професор" чрез тайно гласуване на основата на предложението, представено от научното жури, с положителен вот на повече от половината от списъчния състав на НС. За провеждане на конкретния избор на професор Научният съвет на ИБЕИ се разширява със заповед на Директора с членовете на

академичния състав на института, които заемат академичната длъжност "професор" или притежават научната степен "доктор на науките". Председателят на научното жури задължително присъства на заседанието на НС и участва в дискусиата по конкурса. При желание, останалите членове на научното жури също могат да присъстват на заседанието на НС.

44. Работата на научното жури приключва с обявяването на резултатите от гласуването в срок до 6 месеца от обявяването на конкурса в „Държавен вестник“.

45. Изплащането на хонорарите на участвалите в процедурата членове на научното жури се извършва след решението на НС, на основата на заповедта на Директора за назначаване на НЖ и доклада от Председателя на научното жури до Научния съвет.

Член 14. (Изменен от НС на ИБЕИ-БАН с решение от 28 април 2015 г.)

Процедурата за назначаване на асистенти се регулира по следните правила:

1. Трудов договор с асистент се сключва от Директора на основата на доклад на ръководител на отдел. В доклада се съдържат мотиви и предложение за срока на договора, както и предложение за структурното звено, към което се назначава асистентът. Решение за сключване на договора се взема от Директора.

2. В двумесечен срок назначените асистенти представят пред колегиума на отдела план за работа за срока на договора и подробен план за работа през първата година. Планът е насочен към придобиване на ОНС "Доктор" и (или) покриване на критериите на Научния съвет за заемане на академичната длъжност "главен асистент". По преценка на колегиума, може да бъде взето решение за определяне на научен ръководител на асистента.

3. Изпълнението на плана за работа на асистента подлежи ежегодно на разглеждане и оценка от колегиума на отдела. При разглеждането се представя подробен отчет за изпълнението на програмата от предходната година, както и подробна програма за следващата година.

4. Колегиумът на отдела гласува оценка на изпълнението на програмата за всеки едногодишен период в тристепенна скала: "положителна", "положителна, с препоръки" и "отрицателна".

5. Ръководителят на отдела внася доклад до Директора за проведеното разглеждане на работата на асистента за едногодишния период.

6. При отрицателна оценка на колегиума, Директорът може да вземе решение за предсрочно прекратяване на трудовия договор или да възложи на колегиума последващо разглеждане на работата на асистента след срок, който е по-кратък от една година.

7. С лица, заемащи академичната длъжност "асистент", които в срока на трудовия договор не са придобили ОНС "доктор" или не са покрили критериите за заемане на академичната длъжност "главен асистент", не може да бъде сключен повторен срочен трудов договор за същата академична длъжност. С асистенти, с които е сключен срочен трудов договор със срок до една година в съответствие с действалия до април 2015 г. текст на Член 14 на този правилник, по предложение на ръководителя на отдела и по преценка на Директора може да бъде сключен срочен трудов договор за по-дълъг период. В съответствие с Чл. 44 на ППЗРАСРБ, общата продължителност на заемането на академичната длъжност "асистент" не може да е повече от 2 години за лица, които са били докторанти, или 4 години за лица, които не са били докторанти преди сключването на трудовия договор.

(Отменен текст, считано от 28 април 2015 г. “Процедурата за назначаване на асистенти и за удължаване на трудовите им договори се регулира по следните правила:)

(1. Трудов договор с асистент се сключва от Директора на основата на доклад на ръководител на отдел. Срочните трудови договори на асистентите подлежат на удължаване ежегодно при положителна оценка на тяхната едногодишна работа и на плана за работа през следващия едногодишен период.)

(2. Шест седмици преди изтичане на срочния трудов договор, асистентите предават молба до директора на ИБЕИ за продължаване на договора, придружена от писмен отчет (до 10 стр.) за извършената работа (проведени изследвания, публикации, участие в проекти и т.н.) и план за работата през следващия едногодишен период.)

(3. Директорът насочва отчета и плана за разглеждане в съответния отдел на ИБЕИ. Колегиумът на отдела насрочва заседание в двуседмичен срок, на което се дава възможност на асистентите да представят своите отчети и планове. Писмено становище за работата на всеки асистент и за плана за неговата работа през следващия едногодишен период се представя от неговия пряк ръководител. Отделът провежда дискусия по работата на всеки един асистент, която завършва с гласуване, предлагащо еднозначно да бъде продължен договора или предложение за неговото прекратяване.)

(4. Ръководителят на отдела представя доклад до Директора с предложение, основано на решението на колегиума на отдела.)

(5. Директорът взема решение за удължаване на срочния договор.)

(6. На асистенти, които не са представили молба, отчет и план в съответствие с тази процедура и в сроковете, предвидени в нея, договорите не се продължават.”)

Член 15. (Допълнение, прието от НС на ИБЕИ-БАН с решение от 12 май 2015 г.)

1. Лицата, заемащи академичната длъжност “доцент” или “професор” във висше училище или друг научен институт, включително и в други страни от Европейския съюз, могат да бъдат назначавани на същата академична длъжност в ИБЕИ-БАН без конкурс, а само с избор от Научния съвет по реда на настоящия правилник. Изпълнението на наукометричните критерии на Научния съвет за заемане на съответната длъжност е задължително условие за такова назначение.

2. Кандидатът за заемане на съответната академична длъжност подава молба до Директора на ИБЕИ, към която прилага документ, удостоверяващ, че заема същата длъжност във висше училище или научна организация, както и всички документи, необходими при кандидатстване в конкурс за заемане на научна длъжност в съответствие със ЗРАСРБ и настоящия правилник, като се допуска това да е изцяло или частично в електронен вариант. Директорът в срок от една седмица изпраща документите за становище в приемащия отдел в ИБЕИ-БАН, който в двуседмичен срок разглежда предложението на заседание на колегиума и изпраща протокола на Директора. Колегиумът не гласува предложението.

3. Директорът внася в Научния съвет доклад с предложение за разкриване на съответната академична длъжност към структурно звено на ИБЕИ-БАН и за избор на кандидата. Научният съвет избира комисия, съставена от трима хабилитирани учени с компетенции в същата или сродна научна област, като определя и неин председател. Комисията прави в едномесечен срок преглед на документите на кандидата и на изпълнението на критериите за заемане на съответната академична длъжност. Комисията взема решенията си чрез явно гласуване, като за положително становище се счита, когато поне двама от членовете на комисията са подкрепили съответно предложението. Комисията подготвя доклад, в който прави еднозначни предложения относно (i) необходимостта от разкриването на съответната академична длъжност, (ii) съответствието на изследователския профил на кандидата на профила на съответното научно

структурно звено, към 32 което се разкрива академичната длъжност и (iii) избор на кандидата за заемане на съответната длъжност.

4. НС в едномесечен срок решава чрез явно гласуване с обикновено мнозинство разкриването на академична длъжност към съответното структурно звено и провежда избор чрез тайно гласуване. Кандидатът се счита за избран, ако за избора му са гласували повече от половината от списъчния състав на НС.

5. Директорът издава в двуседмичен срок заповед за назначаване на кандидата на съответната академична длъжност на основата на решението на Научния съвет и дипломата за заемане на академична длъжност, издадена от висшето училище или научната организация, където съответната академична длъжност е заета от кандидата чрез конкурс.

Глава VI. Допълнителни разпоредби

§ 1. Съгласно чл. 2, ал. 8 от ППЗРАСРБ Научното жури може да приема решения, по изключение, и неприсъствено, като в тези случаи обсъждането и гласуването се извършват чрез съответните технически средства, осигуряващи дискусия в реално време. Окончателните заседания на научните журита се провеждат само при присъствие на всички техни членове.

§2. “Научна публикация” по смисъла на този правилник е научен труд, публикуван в периодични научни списания или тематични научни сборници, научни монографии с посочени редакционна колегия, точни библиографски данни, вкл. страниците, и ISSN или ISBN регистрацията, а също и части от такива книги и монографии с обособено авторство.

§3. За цитирания на научните трудове се приемат цитати в научни публикации, включително в следните електронни издания: електронни списания, книги и сборници с ISSN или ISBN и посочена редакционна колегия. Не се отчитат цитирания в такива електронни издания като е-каталози, е-бази данни и други тематични сайтове, дори да са институционални.

§4. Под “специализирано международно издание” по смисъла на този правилник се разбира такова с международна редакционна колегия.

§5. Под “специализирано научно издание” по смисъла на този правилник се разбира такова с ясно определена научна тематика и с посочени редакционна колегия, точни библиографски данни, вкл. страниците, и ISSN или ISBN регистрацията.

§6. (1). Под “монография” по смисъла на този правилник се разбира публикувано научно издание, което съдържа пълно и всестранно изследване на определен предмет, проблем или личност, написано от един или от няколко автори, придържащи се към един и същ възглед. Монографията е научен труд, който не повтаря или обобщава съществуващото знание, който има научен редактори/или научни рецензенти, притежава ISBN и е в обем не по-малък от 100 стандартни страници с 1800 знака на страница. Тя съдържа разгърнато съдържание, изчерпателна библиография, като в текста има позовавания на други научни трудове.

(2).Като монографични разработки могат да се приемат и каталози, ако отговарят на изискванията за обем и оригиналност.

Глава VII. Преходни и заключителни разпоредби

§ 7. ИБЕИ е длъжен да осигури на лицата, заварени на длъжностите “научен сътрудник” III, II и I степен, които не притежават образователната и научна степен “доктор”, условия за

зачисляване в докторантура на самостоятелна подготовка и да поеме разходите за защитата на дисертация.

§ 8. Изпълнението на този Правилник се възлага на председателя на Научния съвет на ИБЕИ.

§ 9. Този Правилник е приет от НС на ИБЕИ на 22 юли 2014 г. (протокол № 53) и отменя:

(1) Критерии на Научния съвет за придобиването на научни степени и заемане на академични длъжности в ИБЕИ-БАН, приети от НС на ИБЕИ-БАН на 3 май 2011 г., изменени и допълнени на заседание на НС на ИБЕИ-БАН на 20 март 2012 г.

(2) Правила за определяне на изследователската натовареност на учените в ИБЕИ-БАН, приети на заседание на НС на ИБЕИ-БАН на 31 май 2011 г.

(3) Изисквания към дисертационните трудове за придобиване на образователна и научна степен “доктор”, прилагани в ИБЕИ-БАН, приети от НС на ИБЕИ-БАН на 3 май 2011 г. , изменени и допълнени на заседание на НС на ИБЕИ-БАН на 20 март 2012 г.

(4) Условия и ред за подаване на документи за защита на дисертация за придобиване на степените „доктор” или „доктор на науките” в ИБЕИ-БАН, приети от НС на ИБЕИ-БАН на 3 май 2011 г., изменени и допълнени на заседание на НС на ИБЕИ-БАН на 20 март 2012 г.

(5) Условия и ред за заемане на конкурсни академични длъжности в ИБЕИ-БАН, приети на заседание на НС на ИБЕИ-БАН на 31 май 2011 г.

(6) Правила за работата на научните журита в ИБЕИ-БАН. Част I. (Процедури за защита на дисертации за придобиване на научна и образователна степен “доктор”), приети от НС на ИБЕИ-БАН на 3 май 2011 г., изменени и допълнени на заседание на НС на ИБЕИ-БАН на 20 март 2012 г.

(7) Правила за работата на научните журита в ИБЕИ-БАН. Част II. (Процедури за защита на дисертации за придобиване на научна степен “доктор на науките”), приети на заседание на НС на ИБЕИ-БАН на 4 юни 2013 г.

(8) Правила за работата на научните журита в ИБЕИ-БАН. Процедури за провеждане на конкурси за заемане на академичните длъжности “главен асистент”, “доцент” и “професор”, приети на заседание на НС на ИБЕИ-БАН на 31 май 2011 г., изменени и допълнени на заседание на НС на ИБЕИ-БАН на 20 март 2012 г.

(9) Процедура за удължаване на трудовите договори на асистентите в ИБЕИ-БАН, приета от Научния съвет на ИБЕИ-БАН на 20 септември 2011 г.

(10) Този правилник е изменен и допълнен на заседание на НС на ИБЕИ-БАН на 20 ноември 2018 г.